YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
29 päivänä kesäkuuta 1995 *

Yhdistetyissä asioissa C-109/94, C-207/94 ja C-225/94,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Dimitrios Gouloussis, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen osaston virkamies Georgios Kremlis, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Helleenien tasavalta, asiamiehinään Kreikan oikeudellisen neuvoston avustava oikeudellinen neuvonantaja Michael Apessos (C-109/94), ulkoministeriön Euroopan yhteisöjä koskevia riita-asioita hoitavan erikoisosaston avustava oikeudellinen erityisneuvonantaja Aikaterini Samoni-Rantou (C-207/94 ja C-225/94) ja saman osaston avustaja Nana Dafniou (C-109/94, C-207/94, C-225/94), prosessiosoite Luxemburgissa Kreikan suurlähetystö, 117, Val Sainte Croix,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Helleenien tasavalta on jättänyt täyttämättä sille EY:n perustamissopimuksen mukaan kuuluvat velvoitteet, koska se ei ole asetetuissa määräajoissa antanut asiassa C-109/94 muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettujen direktiivin 73/239/ETY ja direktiivin 88/357/ETY muuttamisesta erityisesti moottoriajoneuvojen vastuuvakuutuksen

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

osalta 8 päivänä marraskuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/618/ETY (EYVL L 330, s. 44), asiassa C-207/94 muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä, sekä direktiivin 73/239/ETY muuttamisesta 22 päivänä kesäkuuta 1988 annetun toisen neuvoston direktiivin 88/357/ETY (EYVL L 172, s. 1) ja asiassa C-225/94 henkivakuutuksen ensivakuutusliikettä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä, sekä direktiivin 79/267/ETY muuttamisesta 8 päivänä marraskuuta 1990 annetun toisen neuvoston direktiivin 90/619/ETY (EYVL L 330, s. 50) noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä (asia C-109/94, toissijaisesti asiat C-207/94 ja C-225/94) ja koska se ei ole ilmoittanut näiden direktiivien täytäntöönpanosta komissiolle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann, tuomarit P. Jann, J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward ja L. Sevón (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: C. O. Lenz,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 11.5.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämät lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.5.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kolme kannetta, jotka on toimitettu yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 7.4.1994 (C-109/94), 14.7.1994 (C-207/94) ja 1.8.1994 (C-225/94) ja joilla yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään toteamaan, että Helleenien tasavalta on jättänyt täyttämättä sille EY:n perustamissopimuksen mukaan kuuluvat velvoitteet, koska se ei ole asetetuissa määräajoissa antanut asiassa C-109/94 muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettujen direktiivin 73/239/ETY ja direktiivin 88/357/ETY muuttamisesta erityisesti moottoriajoneuvojen vastuuvakuutuksen osalta 8 päivänä marraskuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/618/ETY (EYVL L 330, s. 44, jäljempänä direktiivi 90/618/ETY), asiassa C-207/94 muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä, sekä direktiivin 73/239/ETY muuttamisesta 22 päivänä kesäkuuta 1988 annetun toisen neuvoston direktiivin 88/357/ETY (EYVL L 172, s. 1, jäljempänä direktiivi 88/357/ETY) ja asiassa C-225/94 henkivakuutuksen ensivakuutusliikettä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä, sekä direktiivin 79/267/ETY muuttamisesta 8 päivänä marraskuuta 1990 annetun toisen neuvoston direktiivin 90/619/ETY (EYVL L 330, s. 50, jäljempänä direktiivi 90/619/ETY) noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä (asia C-109/94, toissijaisesti asiat C-207/94 ja C-225/94) ja koska se ei ole ilmoittanut näiden direktiivien täytäntöönpanosta komissiolle.

2 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti on antanut 16.12.1994 määräyksen siitä, että nämä kolme asiaa yhdistetään suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

3 Direktiivin 90/618/ETY 12 artiklan, direktiivin 88/357/ETY 32 artiklan sekä direktiivin 90/619/ETY 30 artiklan nojalla jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön direktiivien noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset 20.5.1992 (direktiivi 90/618/ETY), 31.12.1989 (direktiivi 88/357/ETY) ja

20.11.1992 (direktiivi 90/619/ETY) mennessä. Näiden artiklojen mukaan jäsenvaltioiden on myös ilmoitettava säädösten ja määräysten antamisesta viipymättä komissiolle.

4 Koska komissio ei saanut ilmoitusta toimenpiteistä direktiivien saattamiseksi osaksi Kreikan oikeusjärjestystä ja koska sillä ei ollut käytettävissään muita tietoja, joiden perusteella se olisi voinut todeta, että Helleenien tasavalta oli täyttänyt sille kuuluvat velvoitteet, se aloitti perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen menettelyn. Komissio lähetti Kreikan hallitukselle viralliset huomautukset 6.8.1992, 4.9.1990 ja 21.12.1992 ja kehotti sitä esittämään huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa.

5 Asiassa C-109/94 Kreikan viranomaiset vastasivat komissiolle 7.12.1992 päivätyllä kirjeellä ja lähettivät sille luonnoksen presidentin asetukseksi, jolla oli tarkoitus saattaa direktiivin 90/618/ETY säännökset osaksi kansallista oikeusjärjestystä. Asioissa C-207/94 ja C-225/94 Kreikan viranomaiset eivät vastanneet viralliseen huomautukseen.

6 Komissio lähetti Helleenien tasavallalle perustellut lausunnot 7.7.1993, 6.8.1992 ja 15.2.1994, joissa se kehotti tätä toteuttamaan direktiivien noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden määräajassa. Asiassa C-109/94 Helleenien tasavalta ilmoitti 21.9.1993 päivätyssä kirjeessään, että edellä mainittu presidentin asetuksen valmistelu on loppuvaiheessa. Asioissa C-207/94 ja C-225/94 Helleenien tasavalta ei antanut mitään selitystä. Komissio päätti tämän vuoksi nostaa käsiteltävinä olevat kanteet.

7 Komissio viittaa EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan ensimmäiseen kohtaan ja 189 artiklan kolmanteen kohtaan sekä direktiivin 90/618/ETY 12 artiklaan, direktiivin 88/357/ETY 32 artiklaan ja direktiivin 90/619/ETY 30 artiklaan ja katsoo, että Helleenien tasavallan olisi pitänyt toteuttaa näiden direktiivien noudattamisen edellyttämät toimenpiteet direktiiveissä asetetuissa määräajoissa.

8 Vaikka Helleenien tasavalta katsoo, että kanteet on hylättävä, se ei kuitenkaan kiistä sitä, että direktiivejä ei ole saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä asetetuissa määräajoissa. Se myöntää myös, että sen on saatettava ne osaksi oikeusjärjestystään. Se katsoo kuitenkin asiassa C-109/94, että se, että direktiiviä 90/618/ETY ei ole saatettu osaksi sen oikeusjärjestystä, ei estä direktiivin säännösten soveltamista käytännössä. Yhteisön alueella toimivien yritysten tähän direktiiviin perustuvat pyynnöt olisivat tulleet täytetyiksi.

9 Tällaisia perusteluja ei voida hyväksyä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pelkkää hallinnollista käytäntöä, jota voidaan helposti muuttaa ja jota ei ole julkaistu riittävällä tavalla, ei voida pitää perustamissopimuksessa asetettujen velvoitteiden pätevänä täytäntöönpanona (ks. asia C-235/91, komissio v. Irlanti, tuomio 17.11.1992, Kok. 1992, s. I-5917, 10 kohta).

10 Helleenien tasavalta huomauttaa sekä asiassa C-109/94 että asiassa C-225/94, että Kreikan oikeudellinen neuvosto on katsonut olevan mahdotonta antaa sellaista presidentin asetusta, jolla direktiivit 90/618/ETY, 88/357/ETY ja 90/619/ETY saatetaan osaksi kansallista oikeusjärjestystä, koska näiden direktiivien määräykset on tällä välin muutettu, korvattu tai kumottu muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta (kolmas vahinkovakuutusdirektiivi) 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetulla neuvoston direktiivillä 92/49/ETY (EYVL L 228, s. 1, jäljempänä direktiivi 92/49/ETY) ja henkivakuutuksen ensivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 79/267/ETY ja 90/619/ETY muuttamisesta (kolmas henkivakuutusdirektiivi) 10 päivänä marraskuuta 1992 annetulla direktiivillä 92/96/ETY (EYVL L 360, s. 1, jäljempänä direktiivi 92/96/ETY). Kreikan oikeudellisen neuvoston lausunnon mukaan, jos tällainen asetus annettaisiin, vaarana olisi, että viitattaisiin säädöksiin, joita ei ole enää olemassa. Tämän lausunnon perusteella Kreikan toimivaltaiset viranomaiset ovat ryhtyneet valmistelemaan uutta presidentin asetusta, jolla on tarkoitus saattaa osaksi oikeusjärjestystä viisi direktiiviä eli direktiivit 88/357/ETY, 90/618/ETY, 90/619/ETY, 92/49/ETY ja 92/96/ETY.

11 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio ei voi puolustuksena sille, ettei se ole noudattanut yhteisön direktiiveistä johtuvia velvoitteita ja määräaikoja,

vedota kansallisessa oikeusjärjestyksessä vallitsevaan tilanteeseen (ks. asia C-303/92, komissio v. Alankomaat, tuomio 2.8.1993, Kok. 1993, s. I-4739, 9 kohta).

12 Tämän vuoksi on syytä todeta, että koska Helleenien tasavalta ei ole antanut asetetuissa määräajoissa direktiivien 90/618/ETY, 88/357/ETY ja 90/619/ETY noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, se on jättänyt täyttämättä sille EY:n perustamissopimuksen mukaan kuuluvat velvoitteet.

Oikeudenkäyntikulut

13 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Komissio on vaatinut, että Helleenien tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska Helleenien tasavalta on hävinnyt asian, se velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Koska Helleenien tasavalta ei ole antanut asetetuissa määräajoissa lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joita seuraavien direktiivien noudattaminen edellyttää:

— muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettujen direktiivin 73/239/ETY ja direktiivin 88/357/ETY muuttamisesta erityisesti moottoriajoneuvojen vastuuvakuutuksen osalta 8 päivänä marraskuuta 1990 annettu neuvoston direktiivi 90/618/ETY,

— muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä, sekä direktiivin 73/239/ETY muuttamisesta 22 päivänä kesäkuuta 1988 annettu toinen neuvoston direktiivi 88/357/ETY

ja

— henkivakuutuksen ensivakuutusliikettä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä, sekä direktiivin 79/267/ETY muuttamisesta 8 päivänä marraskuuta 1990 annettu toinen neuvoston direktiivi 90/619/ETY,

se on jättänyt täyttämättä sille EY:n perustamissopimuksen mukaan kuuluvat velvollisuudet.

2) Helleenien tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Gulmann Jann Moitinho de Almeida

Edward Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä kesäkuuta 1995.

Kirjaaja

R. Grass

Viidennen jaoston puheenjohtaja

C. Gulmann